

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001
Тел.: +380 44 278-37-23, факс: + 380 44 271-17-83
E-mail: themis@minjust.gov.ua
<http://www.minjust.gov.ua>
Код ЄДРПОУ 00015622

Голові Верховної Ради України

ПАРУБІЮ А.В.

№ _____
На № _____
Про надання відповіді _____

Шановний Андрію Володимировичу!

Міністерство юстиції України розглянуло запит народного депутата України Алексєєва І.С. від 22.11.2018 № 060-688 (вх. від 30.11.2018 № 1165-2-18) щодо питань стандартизації у сфері судово-експертної діяльності, оголошений на засіданні Верховної Ради України 23.11.2018 та скерований листом Верховної Ради України від 23.11.2018 № 11/10-1595, та в межах компетенції повідомляє.

Правові та організаційні основи судово-експертної діяльності визначені у Законі України «Про судову експертизу».

Згідно з частиною першою статі 8 Закону України «Про судову експертизу» та підпунктами 62, 67 пункту 4 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228, Міністерство юстиції України здійснює організацію науково-методичного забезпечення судово-експертної діяльності науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України (далі – НДУСЕ).

Організаційні засади стандартизації в Україні визначені Законом України «Про стандартизацію».

Згідно з пунктом 21 частини першої статті 1 Закону України «Про стандартизацію» стандартизація це діяльність, що полягає в установленні положень для загального та неодноразового використання щодо наявних чи потенційних завдань і спрямована на досягнення оптимального ступеня впорядкованості в певній сфері.

Згідно з пунктом 4 частини другої статті 4 Закону України «Про стандартизацію» державна політика у сфері стандартизації базується на збалансованому застосуванні такого принципу, як добровільного застосування національних стандартів та кодексів усталеної практики, якщо інше не передбачено нормативно-правовими актами.

Об'єктами стандартизації є: матеріали, складники, обладнання, системи, їх сумісність; правила, процедури, функції, методи, діяльність чи її результати, включаючи продукцію, персонал, системи управління; вимоги до термінології,

УВ Міністерство юстиції України
49958/1165-2-18/9.2.1 від
14.12.2018

арк.4

246903

позначення, фасування, пакування, маркування, етикетування тощо (стаття 5 Закону України «Про стандартизацію»).

Міністерство юстиції України з метою досягнення впорядкованості у сфері судово-експертної діяльності та об'єктивних і науково-обґрунтованих результатів судових експертиз, які проводяться НДУСЕ, вживає низку організаційних заходів, зокрема.

На виконання вимог частини третьої статті 8 Закону України «Про судову експертизу» постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2008 № 595 затверджено Порядок атестації та державної реєстрації методик проведення судових експертиз (далі – Порядок № 595). Зазначеним порядком визначено процедуру атестації та державної реєстрації методик проведення судових експертиз (крім судово-медичної та судово-психіатричної) (далі – методики), які розробляються державними спеціалізованими установами та які у подальшому можуть використовуватись експертами для виконання певного експертного завдання.

Рішення про державну реєстрацію методик приймається Координаційною радою з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України, яка є міжвідомчим колегіальним органом (далі – Координаційна рада) (пункти 8-13 Порядку № 595).

Вимогами Порядку виконання науково-дослідних робіт у науково-дослідних установах судових експертиз Міністерства юстиції України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 04.02.2010 № 223/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 15.02.2018 № 372/5) передбачено, що структура методик, які подаються на державну реєстрацію повинна відповідати методичним рекомендаціям «Зміст та структура експертних методик відповідно до вимог міжнародних стандартів систем управління якістю, адаптованих в Україні».

Після прийняття Координаційною радою рішення про атестацію та державну реєстрацію методики включаються до Реєстру методик проведення судових експертиз, ведення якого здійснюється Міністерством юстиції України, що у свою чергу є одним із елементів стандартизації судово-експертної діяльності.

Слід зазначити, що у галузі судової експертизи запроваджено міжнародні стандарти, які були прийняті Міжнародною організацією із стандартизації (ISO) та Міжнародною електротехнічною комісією (IEC) шляхом прийняття відповідних національних стандартів України (ДСТУ). Зокрема це: ДСТУ ISO/IEC 17025 «Загальні вимоги до компетенції випробувальних та калібрувальних лабораторій»); ДСТУ ISO/IEC 17020 «Оцінка відповідності. Вимоги до роботи різних типів органів, що проводять перевірку»); ДСТУ ISO/IEC 27037:2012 «Інформаційні технології. Методи захисту. Настанови щодо ідентифікування, збирання, придбання та збереження цифрового доказу»; ДСТУ ISO/IEC 27041 «Інформаційні технології. Методи захисту. Настанова щодо забезпечення прийнятності та адекватності методів розслідування»;

ДСТУ ISO/IEC 27042 «Інформаційні технології. Методи захисту. Настанови щодо аналізу та інтерпретації цифрового доказу»; ДСТУ ISO/IEC 27043 «Інформаційні технології. Методи захисту. Принципи та процеси розслідування інцидентів»; ДСТУ ISO/IEC 27043 «Інформаційні технології. Методи захисту. Електронне виявлення» (у чотирьох частинах).

До сфери управління Міністерства юстиції України належать сім НДУСЕ (Донецький, Дніпропетровський, Одеський, Львівський, Київський, Харківський науково-дослідні інститути судових експертиз та Науково-дослідний центр судової експертизи з питань інтелектуальної власності), основним завданням яких є забезпечення правоохоронних органів та судів незалежною, кваліфікованою судовою експертизою, орієнтованою на максимальне використання досягнень науки і техніки.

На сьогодні Київський та Харківський науково-дослідні інститути судових експертиз є членами міжнародної організації судово-експертних установ «ENFSI» (Європейські мережі судово-експертних установ). На виконання вимог членства в «ENFSI» зазначені установи успішно пройшли акредитацію згідно вимогам ДСТУ ISO/IEC 17025:2005 «Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій» у сфері: дослідження наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів, вогнепальної зброї та патронів до неї, вибухових пристроїв та слідів вибуху, знарядь, агрегатів, інструментів та залишених ними слідів, взуття та його слідів, холодної зброї та конструктивно схожих з нею виробів, технічного стану транспортних засобів, дактилоскопічних досліджень, технічне дослідження документів, дослідження інформації на цифрових носіях, відеозвукозапису. Крім того, здійснюються заходи щодо отримання атестату відповідно до вимог ДСТУ ISO/IEC 17020:2014 «Оцінка відповідності. Вимоги до роботи різних типів органів з інспектування».

Слід зазначити, що іншими НДУСЕ проводиться робота щодо акредитації згідно із вимогами зазначених стандартів.

Відповідно до наказу Національного органу стандартизації ДП «Український науково-дослідний навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» від 07.05.2018 № 125 в Україні створено технічний комітет «Судова експертиза», до сфери діяльності якого належить стандартизація у сфері судових експертиз.

Метою створення зазначеного технічного комітету є розроблення національних стандартів, у тому числі, гармонізованих з міжнародними стандартами у сфері судових експертиз, які сприятимуть організаційному та методичному забезпеченню у сфері судових експертиз, єдиному підходу в роботі з речовими доказами, проведенні судових експертиз, єдності вимірювань, технічної та інформаційної сумісності, порівняльності результатів досліджень, проведення робіт з уніфікації в галузі судово-експертної діяльності.

Також слід зазначити, що з метою імплементації норм і стандартів Європейського Союзу (далі – ЄС) у сфері судово-експертної діяльності Міністерство юстиції України плідно співпрацює з проектом ЄС «Право-Justice».

Серед основних документів, які регламентують судово-експертну діяльність в країнах ЄС, є «Керівні принципи щодо ролі призначених судом експертів у судових процесах держав-членів Ради Європи», затверджені Європейською комісією з питань ефективності правосуддя 11-12.12.2014 та «Висновки Ради про концепцію розвитку європейської судової експертизи до 2020, включаючи створення Європейської зони судової експертизи та розвиток інфраструктури судової експертизи в Європі», затверджені Радою Європейського Союзу 09.06.2016 року.

На сьогодні у межах реалізації положень Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки проектом плану на 2019 рік передбачено такі додаткові заходи на підтримку реформ сектору юстиції, як модернізація судової експертизи у відповідності до європейських та міжнародних стандартів.

З повагою

**Заступник Міністра юстиції України –
Уповноважений у справах Європейського суду
з прав людини**

Іван ЛІЩИНА